

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	19-1/22-14176-016
Otsuse kuupäev	25. jaan 2023
Komisjoni koosseis	Esimees Aase Sammelselg, liikmed Signe Naarits, Anastasia Nezgovorova
Tarbija	
Kaupleja	Bouche grupp invest OÜ, 16275992
Tarbija nõue	Ettemaksu tagastamine.
Asja läbivaatamise aeg	11. jaan 2023

Resolutsioon:

Komisjon otsustas:

1. avaldus rahuldada.
2. Osahingul Bouche Grupp Invest tagastada tarbijale 120,00 (ükssada kakskümmend viis) eurot.
3. Tarbija nõudmisel maksta summa välja koos viivitusintressidega VÕS §-s 113 lg 1 ettenähtud määras.

Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Kaupleja peab 30 päeva jooksul arvates otsuse ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast teatama kirjalikult Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile otsuse täitmisest või samas asjas maakohtusse pöördumisest, lisades ära kirja maakohtule esitatud hagiavaldusest.

Asjaolud:

Tarbija üüris 22.septembri 2022 lepinguga 8.oktoobriks 2022 restoranis La Ferma banketisaali ja valis koos kauplejaga serveeritava menüü; 23.septembril 2022 maksis tarbija kaupleja maksekontole 250,00 eurot.

Tarbija helistas kauplejale üheksa päeva enne peo toimumise aega ja teatas, et ei saa perekondlikel põhjustel pidu korraldada; sama teadet kordas tarbija 4.oktoobri 2022 e-kirjaga. Samas palus tarbija kauplejal tagastada ettemaks. Kaupleja tagastas 29.septembril 2022 ettemaksust 1/2 osa, so 125,00 eurot.

Tarbija on seisukohal, et kaupleja peab tagastama kogu ettemaksu. Kaupleja ei selgitanud talle broneeringu tühistamise tingimusi. Kauplejaga koos täidetud tellimuse plangil ei ole mingit märget ettemaksu tagastamatuse kohta.

Tarbija nõuab kauplejalt 125,00 eurot.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja on seisukohal, et tarbija nõue on põhjendamatu.

Broneeringu tegemisel teatati tarbijale, et broneeringu summat ei tagastata; sellekohased selgitused on restoranis välja pandud. Broneeringu tühistamine põhjustab kauplejale olulist kahju (ca 2 000,00 eurot), kuna broneeringu tõttu keeldutakse teistele klientidele teenuse osutamisest. Kaupleja leiab, et on vastutulekuna tagastanud tarbijale 125,00 eurot.

Komisjoni põhjendus:

Tarbijakaitseaduse (TKS) § 51 lg 1 järgi lahendab komisjon vaidluse poolte kirjalikult esitatud selgituste ning sekretariaadi kogutud teabe ja tõendite alusel.

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 3 p 1 järgi tekib võlasuhe muu hulgas lepingust. Komisjonile esitatud tõenditest saab järeldada, et poolte õigussuhe põhineb segatüüpi lepingul (üürileping, toitlustus- ja meelelahutusteenuse leping). Vaidlusesse puutuvalt on määrava tähendusega töövõtulepingu iseloom.

VÕS § 635 järgi kohustub töövõtja töövõtulepinguga valmistama või muutma asja või saavutama teenuse osutamisega muu kokkulepitud tulemuse (töö), teine isik (tellija) aga maksma selle eest kokkulepitud tasu. Pooltel puudub vaidlus lepingu sõlmimise ja kokkulepitud summa tasumise üle. Vaidlus puudub ka selles, et tarbija teatas teenusest loobumisest üheksa päeva enne teenuse osutamise tähtpäeva, millega tarbija realiseeris VÕS §-s 655 ettenähtud töövõtulepingu ülesütlemise õigust.

Pooled vaidlevad ettemaksu tagastamise üle. Tarbija on seisukohal, et ettemaks kuulub täies ulatuses tagastamisele. Kaupleja on seisukohal, et ettemaks tagastamisele ei kuulu; 1/2 osa sellest on tagastatud vastutuleku korras.

Esmalt hindab komisjon, kas kauplejal on õigus ettemaksule (broneerimistasule) lepingu alusel.

Kaupleja tugineb ettemaksu tagastamisest keeldumisel tüüptingimusele. Tarbija seab tüüptingimuse kohaldatavuse kahtluse alla väites, et talle ei olnud lepingu sõlmimise ajal kaupleja poolt väidetud tüüptingimuse kohta mingit teavet.

Võlaõigusseaduse § 37 järgi on tüüptingimused lepingu osaks, kui tingimuse kasutaja enne lepingu sõlmimist või sõlmimise ajal neile kui lepinguosale selgelt viitas ja teisel lepingupoolel oli võimalus nende sisust teada saada. Tüüptingimused on lepingu osaks ka siis, kui lepingu sõlmimise viisist tulenevalt võis nende olemasolu eeldada ja teisel lepingupoolel oli võimalus nende sisust teada saada.

Seega võivad tüüptingimused saada lepingu osaks kahel viisil, so 1) tüüptingimused on lepingu osaks, kui tingimuse kasutaja enne lepingu sõlmimist või sõlmimise ajal neile kui lepinguosale selgelt viitas ja teisel lepingupoolel oli võimalus nende sisust teada saada või 2) tüüptingimused on lepingu osaks, kui lepingu sõlmimise viisist tulenevalt võis nende olemasolu eeldada ja teisel lepingupoolel oli võimalus nende sisust teada saada. Mõlemal juhul peab olema lepingu partnerile tagatud võimalus tüüptingimuste sisust teada saada. Seejuures ei oma tähendust, kas teine lepingupool tüüptingimuste sisuga tutvus või mitte.

Komisjon selgitab, et vaidluse korral peab tüüptingimuste muutumist lepingu osaks tõendama tüüptingimuste kasutaja, kõnealusel juhul kaupleja. Poolte selgituste kohaselt sõlmiti leping kaupleja ruumides; kumbki pool ei ole täpsustanud millises ruumis ja kohas. Kaupleja on komisjonile esitanud fotod müügiletist, millele on välja pandud A4 formaadis teave

„Banketisaali broneeringut konkreetseks kuupäevaks summas 250 eurot tühistamisel ei tagastata.” Komisjon peab vajalikuks juhtida kaupleja tähelepanu sellele, et tingimuse sõnastus on keeleliselt ebaselge ja raksesti mõistetav.

Komisjoni hinnangul ei ole esitatud fotode põhjal võimalik tuvastada, et osundatud tingimus oleks muutunud lepingu osaks. Kõnealune tekst ei ole lepingu sõlmimisega seostatav; tüüptingimuse kehtestamise ja avalikult välja panemise aega ei ole võimalik tuvastada. Esitatud fotod ei kummuta tarbija väiteid selles, et lepingu sõlmimise ajal ei olnud selline tingimus talle nähtavaks tehtud. Kaupleja ei saa tugineda kodulehel avaldatule, kuna pooled ei sõlminud lepingut veebi kaudu.

Tarbija tellimus on vormistatud kaupleja poolt ettevalmistatud dokumendiplangil, millel samuti puudub viide broneerimistasule ja selle tagastamatusele. Tellimuse plangil ei ole viidet tüüptingimustele, mida kaupleja oma lepingutes kasutab.

Tellimuse hind, so 812.30 eurot on kujundatud komponentide summana, sh banketisaali tüür (75 eurot). Tellimusel on mäрге selles, et 250 eurot on ettemaks ja edasiselt tasumisele kuuluv summa on 562,30 eurot.

Eelnevat kokku võttes leiab komisjon, et kaupleja ei ole tüüptingimuse kasutamisele selgelt viidanud. Komisjoni arvates ei pidanud tarbija tellimuse vormistamise viisist ja dokumendi sisust järeldama, et kaupleja kasutab dokumendiplangile märkimata tüüptingimusi. Seega ei muutunud kaupleja nimetatud tüüptingimus lepingu osaks ja komisjon sellele otsust ei raja.

Järgnevalt hindab komisjon, kas kauplejal on õigus vaidlusalusele summale käsirahana. VÕS § 156 lg 1 järgi on käsirahaks ühe lepingupoole poolt teisele lepingupoolele lepingu sõlmimise tõendamiseks ja selle täitmise tagamiseks antud rahasumma. Käsirahaga tagatud lepingu täitmise korral eeldatakse, et käsiraha arvestatakse võlgnetava kohustuse täitmise katteks, täitmise võimatuse korral aga käsiraha tagastatakse.

Komisjon peab vajalikuks selgitada kauplejale, et VÕS § 14-1 järgi peab tarbijaga lepingueelseid läbirääkimisi pidav või muul viisil lepingu sõlmimist ettevalmistav kaupleja tegema tarbijale enne lepingu sõlmimist või selleks tarbija poolt siduva pakkumise tegemist selgel ja tarbijale arusaadaval viisil teatavaks muu hulgas asjaolud, mille suhtes võib tarbijal olla oluline äratuntav huvi.

Selleks, et kauplejale üleantud ettemaksu saaks käsitada käsirahana, pidanuks kaupleja tõendama, et koos lepingu sõlmimisega või siis ka hiljem sõlmisid pooled lepingu täitmise tagamiseks käsiraha kokkuleppe. Sellekohaseid tõendeid kaupleja esitanud ei ole. Komisjonile esitatud tõendite järgi ei ole kaupleja enne lepingu sõlmimist selgitanud, et ettemaks on tagastamatu. Sellega on kaupleja rikkunud lepingueelse teabe andmise kohustust. Komisjoni hinnangul pidi kaupleja ära tundma, et tarbijal on huvi teada, et kaupleja poolt nõutaval ettemaksul võib olla tehingu täitmist tagav (karistuslik) iseloom. Kuna kaupleja ei ole seda asjaolu lepingueelselt selgitanud ja tõendid käsiraha kokkuleppe sõlmimise kohta puuduvad, asub komisjon seisukohale, et pooled ei taganud lepingu täitmist käsirahaga ning kauplejal puudub õigus ettemaksule VÕS §-s 157 lg 1 alusel.

Viimaks hindab komisjon, kas kauplejal on õigus ettemaksule töövõtulepingu ülesütlemist reguleerivatest sätete alusel.

Komisjon selgitab kauplejale, et lepingu ülesütlemise korral hinnatakse töövõtja tasunõuet kahel erineval alusel. Ülesütlemisele eelnenud ajal tehtud töö eest on töövõtjal tasunõue VÕS § 637 alusel; lepingu ülesütlemisele järgneval ajal aga VÕS § 655 alusel.

VÕS § 655 järgi võib tellija töövõtulepingu igal ajal üles öelda. Lepingu ülesütlemise korral on töövõtjal õigus nõuda tarbijalt tasu, millest on maha arvatud see, mille ta lepingu ülesütlemise tõttu kokku hoidis või mille ta oma tööjõu teistsuguse kasutamisega omandas või oleks võinud mõistlikult omandada. Tarbijalepingus on töövõtjal õigus tasule ulatuses, mis jääb kauplejale peale seaduses ettenähtud mahaarvamiste tegemist. Töövõtjal puudub tasunõue, kui tellija on lepingu üles öelnud seetõttu, et töövõtja rikkus lepingut. Kõnealusel juhul ei tuginenud tarbija lepingu ülesütlemisel töövõtja rikkumisele. Seega on tarbijal õigus töövõtjale makstud tasu tagastamisele VÕS §-s 655 lg 1 ettenähtud alustel ja ulatuses.

Komisjon selgitab kauplejale, et VÕS §-s 655 ettenähtud tellija piiramatut õigust, so õigus öelda töövõtuleping igal ajal üles, on tasakaalustatud töövõtja õigusega saada ülesütlemisele vaatamata lepingus kokkulepitud tasu. Tarbijalepingus on töövõtjal õigus tasule ulatuses, mis jääb kauplejale peale seaduses ettenähtud mahaarvamiste tegemist. Kauplejal on õigus jätta saadud tasu või osa sellest tagastamata ulatuses, mis vastab lepingu kestuse ajal tarbija kasuks tehtud kulutustele. Lepingu lõppemise järgsele ajale langevate kohustuste täitmise eest ettemaksuna saadu kuulub tagastamisele, ja juhul, kui lepingu ülesütlemisega kaasnes kauplejale kahju tekkimine.

Kaupleja on väitnud, et broneeringu tõttu jäi kauplejal saamata ca 2 000,00 eurot. Komisjoni hinnangul ei ole kaupleja selgitus eluliselt usutav; tarbija ei pidanud sellise kahju tekkimist lepingu sõlmimisel ette nägema. Lepingu järgi oli kauplejal õigus tasule summas 812,30 eurot ning kaupleja ei oleks lepingu täitmise korral saanud tulu 2 000,00 eurot. Mingit alust ei ole eeldada, et lepingu tõttu oli kaupleja loobunud märkimisväärselt kasulikumast tellimusest.

Kauplejal ei ole lepingu ülesütlemise korral tasunõuet tarbija vastu ulatuses, milles ta ei ole lepingu täitmiseks kulutusi teinud. Kaupleja ei ole kulutuste tegemist põhistanud ega tõendanud; seega tekkis kauplejal lepingu ülesütlemisega kokkuhoid, mis tuleb kaupleja tasunõudest maha arvata. Samuti ei ole kaupleja põhistanud ega tõendanud, et tal puudus lepingu ülesütlemise tõttu võimalus oma tööjõudu muul viisil, kui tarbijaga sõlmitud lepingus ettenähtud, kasutada.

Eelnevast tuleneb, et kaupleja ei ole õigustatud tarbijalt saadud ettemaksu arvel enda kasuks kinnipidamisi teha.

Tarbija esitas ettemaksu tagastamise nõude 23.septembril 2022. Kaupleja on osa ettemaksust tagastanud 29.septembril 2022; ülejäänud raha tagastamise kohustuse täitmisega langes kaupleja viivitusse alates 30.septembrist 2022.

VÕS § 101 lg 1 p 6 ja 113 järgi on võlausaldajal õigus nõuda rahalise kohustuse täitmisega viivitamise korral võlgnikult viivitusintressi tasumist.

Eelnevat kokku võttes leiab komisjon, et tarbija nõue 125,00 euro tagastamises on põhjendatud ja tuleb rahuldada; tarbijal on õigus nõuda raha välja maksmist koos viivitusintressidega.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohutusse.

Aase Sammelselg
/allkirjastatud digitaalselt/

Signe Naarits
/allkirjastatud digitaalselt/

Anastasia Nezgovorova
/allkirjastatud digitaalselt/